

Uitvoeringsagenda 2024

bij Meerjarenprogramma's Stadsontwikkeling
2023-2026

Uitvoeringsagenda Leefkwaliteit – fysieke ruimte
Uitvoeringsagenda Wonen
Uitvoeringsagenda Mobiliteit
Uitvoeringsagenda Energie
Uitvoeringsagenda Ruimtelijke Economie

Dit zijn de uitvoeringsagenda's 2024 bij de Meerjarenprogramma's Stadsontwikkeling 2023-2026. Deze worden jaarlijks geactualiseerd. In deze uitvoeringsagenda's schetsen wij met welke activiteiten wij in 2024 invulling geven aan de opgaven en ambities uit de Meerjarenprogramma's Stadsontwikkeling.

Groningen, november 2023

Programma Leefkwaliteit – fysieke ruimte

Onze missie

Twee van de belangrijkste opgaven waar de gemeente Groningen voor staat, de klimaat- en biodiversiteitscrisis, vinden hun weerslag binnen het programma Leefkwaliteit. In het Meerjarenprogramma 2023 – 2026 van het programma Leefkwaliteit staat beschreven hoe we werken aan een klimaatadaptieve en biodiverse gemeente. Waar iedere Groninger binnen een korte afstand toegang heeft tot groen. Waar ruimte is voor mens en dier, voor leven en ondernemen en waarin iedereen zich makkelijk kan verplaatsen.

Binnen het programma Leefkwaliteit hebben we drie hoofdoggaven (pijlers) geformuleerd:

- Onze leefomgeving is robuust en veerkrachtig;
- We stimuleren gezond, veilig en duurzaam leven in ons grondgebied;
- In onze (binnen)stad en dorpen staat verblijfskwaliteit voorop.

Voor een meer uitgebreide beschrijving van het programma verwijzen we graag naar de Meerjarenprogramma's Stadsontwikkeling 2023-2026.

Relevante ontwikkelingen

Landelijk gebied

Met betrekking tot het landelijk gebied wordt steeds duidelijker welke uitdagingen voor ons liggen. We bevinden ons aan het begin van een transitie met betrekking tot landgebruik en -inrichting in het landelijke gebied. Deze uitdagingen omvatten kwesties zoals stikstof, klimaatverandering (droogte en wateroverlast), waterkwaliteit, voedselzekerheid, bodemkwaliteit, biodiversiteit en bredere welvaartsaspecten, zoals sociale voorzieningen, werkgelegenheid, woningaanbod en leegstaande agrarische bebouwing.

Rijk en provincie werken aan deze transitie via programma's zoals het Nationaal programma Landelijk gebied (NPLG), NOVEX en Bodem en Water Sturend. Omdat deze transitie ook de verantwoordelijkheden van gemeenten raakt, werken wij aan een agenda voor het landelijk gebied. Deze agenda helpt onder andere bij het leveren van input voor de Groningse PPLG. Om een beter inzicht te krijgen in deze uitdagingen en ervoor te zorgen dat onze landschapswaarden goed worden gewaarborgd, ontwikkelen we een Landschapsbiografie en een bijbehorend Koersdocument. In de gemeentelijke ecologische structuur (GES), die we in 2024 willen voltooien, leggen we onze ambitie vast om een robuuste ecologische structuur te creëren met onderling verbonden groene en blauwe gebieden, zodat plant- en diersoorten zich vrij kunnen verplaatsen en populaties zich natuurlijk kunnen ontwikkelen.

Voedsel- en eiwittransitie

Voedselzekerheid is een van de uitdagingen in het landelijk gebied. Daarnaast staat de voedsel- en eiwittransitie hoog op de agenda van deze coalitie. Aangezien we als gemeente de betrokkenheid van alle belanghebbenden nodig hebben bij de voedsel- en eiwittransitie, zijn we in 2023 gestart met een verkennend stakeholdersonderzoek. Aanvullend werkt Hogeschool Van Hall Larenstein aan een aantal toekomstscenario's met betrekking tot de productie van dierlijke en plantaardige eiwitten in Noord-Nederland, waarbij rekening wordt gehouden met de bodem en duurzame landbouwmethoden (biologisch en met minimale input). De resultaten van deze onderzoeken zullen in 2024 worden opgenomen in de routekaart voor de voedseltransitie, met een bijbehorende uitvoeringsagenda voor de komende twee jaar.

Werken met de Leidraad

Met de Leidraad Nieuwe Ruimte hebben we een kader geschetst voor de inrichting van onze straten en wijken. In een aantal cases werken we nu aan het implementeren van de principes van de leidraad. Het afgelopen half jaar hebben we gewerkt aan een uitvoeringsprogramma van de Leidraad, waarin we onderzoeken wat er nodig is om de Leidraad effectief in de organisatie te verankeren. Het doel van dit uitvoeringsprogramma is tweeledig: enerzijds draait het om het ontwikkelen van interne instrumenten om het werken met de leidraad in de organisatie te borgen, anderzijds werken we concreet aan een andere inrichting van straten volgens de 10 dimensies van de Leidraad. Daarbij wordt zoveel mogelijk meegelift op lopende projecten, volgens het principe 'werk met werk maken'.

Klimaatadaptatie

In oktober 2023 heeft het KNMI nieuwe klimaatscenario's gepresenteerd. Deze scenario's geven een indicatie van de mogelijke veranderingen in het Nederlandse klimaat in de toekomst. Het klimaat is nu al veranderd en dat merken we aan de toename van extremen in hitte, droogte en neerslag. Met de aangepaste scenario's neemt de waarschijnlijkheid van extreem weer nog meer toe. In 2024 zal de gemeente op basis van deze nieuwe scenario's werken aan een update van de Uitvoeringsagenda Groningen Klimaatbestendig 2020-2024.

Opgave	Ambitie	Activiteiten 2024	Toelichting	Gereed
Uitvoeringsagenda programma Leefkwaliteit - fysieke ruimte 2024				
Onze leefomgeving is robuust en veerkrachtig	2050 Groningen klimaatbestendig	Samenwerken met externe partners aan klimaatadaptief bouwen	We verkennen de mogelijkheden van klimaatadaptief bouwen met de Boumaking, scholen en andere partijen.	doorlopend
		Urgente hitte- en wateroverlast locaties aanpakken	Dit doen wij locatie - en doelgroepgericht in samenwerking met corporaties, scholen en andere partijen.	doorlopend
		Risicodialogen voeren	Op basis van de resultaten van de klimaatstresstesten, zijn we doorlopend in gesprek met stakeholders over de belangrijkste risico's op gebied van hitte- en wateroverlast.	doorlopend
		Project Klimaat- en Groennormen	Rondom het thema hitte hebben we als gemeente nog geen regulerende regels. Eind 2023 starten we het project klimaat- en groennormen. Hierin onderzoeken we hoe we dit soort normen het beste kunnen borgen binnen de Omgevingswet, wat de normen voor Groningen worden en wat de korte en lange termijneffecten daarvan zijn (kosten en baten).	2024
		Gemeentelijke oefening gericht op klimaatadaptatie	We ontwikkelen samen met directie Veiligheid en de Veiligheidsregio een gemeentelijke rampenoefening gericht op klimaatadaptatie	2024
		Herijken Uitvoeringsagenda Groningen Klimaatbestendig	De huidige uitvoeringsagenda loopt tot en met 2024	2024
	Meer, beter en bereikbaarder groen	Bestaande groenstructuren verbeteren/versterken	Het betreft hier diverse groene gebieden in de gemeente.	2024
		Toevoegen van groen in de openbare ruimte	Binnen lopende en nieuwe projecten voegen we extra groen toe. Zo planten we jaarlijks gemiddeld 1000 extra bomen, voegen we groen toe bij de Westerhaven, Dudok, het centrum van Hoogkerk, de West Indische buurt en de Johan de Wittstraat. Ook worden diverse straten in Paddepoel en Vinkhuizen vergroend na de aanleg van het warmtenet.	doorlopend
		Actualiseren bomenstructuurplan	Het huidige bomenstructuurplan dateert uit 2014 en is nodig aan vernieuwing toe. Daarbij focussen we ons niet alleen op gemeentelijke bomen, maar op alle bomen in de gemeente in zowel openbaar als privaat gebied.	2025
	Landschappelijke waarden borgen en herstellen	Werken aan een groen platform	We verstevigen de samenwerking met natuurorganisaties, waarbij we ze uitnodigen om mee te denken in het vormgeven van robuuste groene, natuurrijke gebieden in onze gemeente.	doorlopend
		Vaststellen van de GES (Gemeentelijke Ecologische Structuur)	Ontwikkelen en vaststellen van een GES voortbouwend op onze SES (Stedelijke Ecologische Structuur).	2024
Landschapsbiografie ontwikkelen		De landschapsbiografie en landschapskoers vormen de basis voor onze visie op het landelijk gebied. Hiertoe behoort o.a. een ruimtelijke verkenning van het tussengebied Haren-Groningen, met als doel om de kwaliteiten van dit gebied te versterken.	2024	
Uitvoeringsagenda herstel Hunzezone		We presenteren een uitvoeringsagenda voor het herstel van de Hunzezone, in navolging van het ontwikkelkader Groningen stad aan de Hunze. We gaan de leefkwaliteit in het Hunzeboordpark versterken en geven hier meer ruimte aan de Hunze.	2024	
Herstellen en borgen van elementen in het landschap		We beheren en herstellen landschapselementen gekoppeld aan versterking van erfgoed biodiversiteit en klimaat.	doorlopend	
Uitvoeren Agenda Landschapsconvenant Gorecht		Thematische en gebiedsgerichte landschapsprojecten binnen het Gorecht en stimuleren en faciliteren inwoners om dorpen en landschap te vergroenen.	doorlopend	
We stimuleren gezond, veilig en duurzaam leven	Duurzaam, gezond en toegankelijk voedsel voor iedereen	Routekaart voedsel- en eiwittransitie vaststellen	In 2024 wordt de routekaart voedsel- en eiwit transitie vastgesteld. Hierin wordt beschreven hoe we als gemeente, samen met belangrijke partners binnen de voedselketen, gaan werken aan een duurzamer en gezonder voedselsysteem. Van-Hall-Larenstein voert voor ons een onderzoek uit naar duurzamer grondgebruik in Noord-Nederland in relatie tot een meer lokaal, meer plantaardig en gezonder eetpatroon. Dit onderzoek zal dienen om de haalbaarheid van de doelen in de routekaart en het proces ernaartoe te onderbouwen.	2024
		Uitvoering Foodtrails	We onderzoeken de effecten van het in 2022 uitgebrachte kookboek. Verder onderzoeken we ook stadslandbouw.	doorlopend
		Uitvoering geven aan de routekaart voedseltransitie	We gaan in 2024 onder andere aan de slag met het thema voedselverspilling, zowel gericht op en met horecaondernemers als onze inwoners, we zetten verder in op het vergroten van de voedselkennis- en vaardigheden van onze bewoners en we werken aan	Doorlopend

Opgave	Ambitie	Activiteiten 2024	Toelichting	Gereed
			een platform waarop producenten en consumenten elkaar kunnen vinden rondom lokaal en duurzaam voedsel.	
		Stimuleren voedsel in openbare ruimte	We stimuleren inwoners, buurtinitiatieven, ondernemers etc. om gezamenlijk meer eetbaar groen aan te leggen (bijvoorbeeld: moestuin, kruidentuin of pluktuin) en onderzoeken geschikte locaties voor voedselbossen.	Doorlopend
	Verbeteren van de toegankelijkheid	Voortzetting samenwerking Werkgroep Toegankelijk Groningen	De Werkgroep Toegankelijk Groningen is een netwerk van en voor inwoners van de gemeente Groningen met een handicap/beperking. Zij helpen de gemeente om het VN-verdrag Handicap 'handen en voeten' te geven en adviseren ons zowel gevraagd als ongevraagd.	doorlopend
	Verbeteren van de kwaliteit van bodem, water, lucht, licht en geluid	Uitvoering geven aan de campagne omtrent houtstook	In de winter van 2023-2024 wordt een gemeentelijke campagne gelanceerd omtrent houtstook. De nadruk in deze campagne zal liggen op het informeren van bewoners over de (nadelige) gevolgen van houtstook voor klimaat en gezondheid.	2024
		Bodem in het Omgevingsplan	Met de komst van de Omgevingswet ontstaat er meer ruimte voor lokale en regionale invulling van het grondstromen- en bodemsaneringsbeleid. Samen met de Groninger gemeenten en de provincie Groningen zijn we in 2023 een project gestart om toepasbare en éénduidige regels op te stellen en deze in de Omgevingsplannen op te kunnen nemen.	doorlopend
		Grootschalige bodemonderzoeken naar schadelijke stoffen (PFAS en Lood)	We starten met grootschalig bodemonderzoek naar de aanwezigheid van PFAS in de bodem van de gehele gemeente en diffuus lood in de bodem van de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer. Beide onderzoeken zijn nodig om inzichtelijk te maken of er binnen de gemeente locaties zijn waar op basis van de aanwezigheid van deze stoffen sanerings- of beheersmaatregelen noodzakelijk zijn.	2025
		Uitwerken Routekaart (afval-)waterketen	In 2023 maakten we samen met de waterschappen en het Waterbedrijf Groningen scenario's voor een duurzame waterketen en geven hier vanaf 2024 uitvoering aan.	2024
		Actieplan wegverkeerslawaaai 2024-2028	We stellen een nieuw Actieplan wegverkeerslawaaai vast voor de periode 2024-2028. Het definitieve Actieplan moet zijn vastgesteld op 18 juli 2024. Daarnaast monitoren we geluid bij onder andere evenementen en horeca en adviseren hierover om klachten van omwonenden te voorkomen.	2024
		Samen met onze inwoners werken aan een gezonde, fijne Leefomgeving	Meer inzetten op groenparticipatie in de Noordelijke wijken	Twee projectleiders groenparticipatie gaan samen met bewoners en bedrijven in de noordelijke wijken aan de slag om groeninitiatieven te bedenken en uit te voeren. Deze extra inzet is in eerste instantie bedoeld voor twee jaar.
		Klimaatadaptatie oppakken samen met onze inwoners/ondernemers	We werken doorlopend aan de betrokkenheid van onze bewoners en ondernemers rondom klimaatadaptatie en groen, bijvoorbeeld met Steenbreek, het NK-tegelwippen en de tegeltaxi, Tiny Forests en de subsidies voor klimaatadaptatie en voor groene schoolpleinen. Met deze initiatieven ontsteden en vergroenen we de leefomgeving. Communicatie vindt plaats via de kanalen van DuurzaamGroningen. Onze deelname aan het Europese project LIFE IP klimaatadaptatie, gestart in 2022, moet de werkzaamheden op dit punt versterken. Voor dit project voeren we samen met de wijkklimaatambassadeurs in Hoogkerk een adaptatie-campagne uit gekoppeld aan Steenbreek.	doorlopend
In onze (binnen-)stad en dorpen staat verblijfskwaliteit voorop	Een openbare ruimte waar meer ruimte is voor groen, sporten, spelen en ontmoeten	Herwinnen openbare ruimte	We zetten ons verder in op het herwinnen van de openbare ruimte in de binnenstad, waardoor er meer ruimte ontstaat voor ontmoeten en bewegen en de toegankelijkheid gewaarborgd is voor iedereen. We doen dit samen met Binnenstad, Stadsbeheer, Mobiliteit en DMO voor o.a. de koppeling met de actielijn de Bewegende Stad van het Meerjarenprogramma Sport & Bewegen 2021-2025. Dit betekent ook dat we voor fietsparkeren passende oplossingen aanbieden. Daarnaast kunnen inwoners van de gehele gemeente een tijdelijke Leefstraat aanvragen om hun straat te leren kennen zonder (geparkeerde) auto's.	doorlopend
		Implementeren van de Ontwerpleidraad Nieuwe Ruimte	Bij de herinrichting van de openbare ruimte hanteren we de 10 dimensies van de leidraad. Daarmee worden onze straten groener, klimaatbestendiger en nodigen ze uit tot ontmoetingen. We geven prioriteit aan projecten van de doorwaadbare stad, wijkvernieuwing en straten waar het warmtenet wordt aangelegd. We ontwikkelen buurttraamwerken voor de wijkvernieuwingswijken. In 2024 doen we dit voor de Wijert Noord. Daarnaast leiden we mensen op in het toepassen van de Leidraad.	doorlopend

Opgave	Ambitie	Activiteiten 2024	Toelichting	Gereed
		Evaluatie Watervisie	In 2024 gaan we aan de slag met een evaluatie van de huidige stand van zaken van de watervisie.	2024
		Ontwikkelen structuurontwerp Stadspark	Dit is een ruimtelijke vertaling van de visie Stadspark: een ontwerp voor de inrichting van het park, inclusief daaruit voortkomende projecten. We gaan verder met de periodieke openstelling drafbaan als parkruimte en verdere inrichting van het terrein als evenementenlocatie en we starten een pilot voor zwemmen in de Springervijver.	2024
	Toekomstbestendige stedenbouw	Vaststellen nota Hoger Bouwen	In de nota Hoger Bouwen stellen we ruimtelijke kaders op voor het binnenstedelijk verdichten en hoger bouwen.	2024
	Erfgoed draagt bij aan de kwaliteit en leefbaarheid van onze gemeente, nu en straks	Historische verhalen ontdekken en delen met inwoners	Dit doen we door middel van de projecten Sleeping beauties; een vernieuwde cultuurhistorische waardenkaart openbaar te maken; archeologische onderzoeken publieksvriendelijk te publiceren, organiseren Open Monumentendag en erfgoedverhalen delen door jaarlijkse publicatie Hervonden Stad en Land.	doorlopend
		Cultuurhistorisch erfgoed borgen in ruimtelijke plannen	We laten het Bestemmingsplan gebouwd erfgoed Groningen vaststellen in 2023. We maken een begin met het borgen van nog onbeschermd cultuurhistorische waarden van Haren en Ten Boer. We borgen cultuurhistorische en archeologische waarden in omgevingsplannen, waaronder de nota 'archeologie op Groninger wijze'.	doorlopend
		Aanwijzen van ca. 100 gemeentelijke monumenten	Dit vloeit voort uit inventarisatie van onbeschermd erfgoed.	2024
		Ontwikkelen van een Kerkenvisie	Dit betreft een integrale benadering van het religieus erfgoed.	2024

Programma Wonen

Vanuit het Programma Wonen werken we aan de uitwerking van onze Woonvisie “een thuis voor iedereen 2020-2025”. De Woonvisie geeft de meest actuele visie voor de komende jaren. Uitgangspunt van de woonvisie is dat we een gemeente willen zijn met een voortreffelijk woonklimaat voor iedereen: jong en oud, samenwonenden en alleenstaanden, gezinnen, ‘zelfredzamen’, ‘zorgbehoevenden’, inwoners die hier al hun hele leven wonen en zij die hier tijdelijk verblijven. Vanuit het collegeprogramma “Het begint in Groningen” wordt extra ingezet op bestaanszekerheid en gelijke kansen.

De opgaven voor Wonen in de komende jaren zijn:

1. Faciliteren van de groei: zorgen voor meer aanbod
2. Extra aandacht voor doelgroepen
3. Zorgen voor kwaliteit zowel voor woningen als in de woonomgeving
4. Duurzaam en aandacht voor klimaatverandering

Bij de laatste 2 opgaven ligt een nadrukkelijke link met de programma’s Leefkwaliteit en Energie.

Voor een meer uitgebreide beschrijving van het programma verwijzen we graag naar de Meerjarenprogramma’s Stadsontwikkeling 2023-2026.

Relevante ontwikkelingen

Een belangrijke opgave uit onze woonvisie is bouwen, bouwen en bouwen (met kwaliteit). Op dit moment zien we echter dat onder andere door gestegen hypotheekrentes en bouwkosten woningbouwprojecten dreigen te stagneren. De opgave om minimaal 1.500 nieuwe woningen per jaar op te leveren komt daardoor onder druk te staan. De vraag naar woningen blijft desondanks onveranderd hoog. De druk wordt daarnaast verhoogd door de extra vraag naar huisvesting van bijvoorbeeld statushouders, Oekraïense vluchtelingen en andere kwetsbare groepen. Een belangrijke opgave voor 2024 en de jaren daarna is daarom het op gang houden van de woningbouwproductie. Samen met marktpartijen en corporaties kijken we welke maatregelen en instrumenten we kunnen inzetten om dit voor elkaar te krijgen.

Naast zorgen voor voldoende woningen moeten we ook zorgen dat er voldoende betaalbare woningen worden gerealiseerd. Het gaat dan om sociale huurwoningen, middenhuur woningen en woningen in de betaalbare koop. Met de Strategische Woningbouw Programmering (SWP) hebben we vastgelegd waar, welke woningen en in welke segmenten woningen moeten worden toegevoegd. De ongedeelde gemeente is daarbij het uitgangspunt. Vanaf 2025/2026 gaan een aantal grote ontwikkelzones van start. In Meerstad, Stadshavens en Suikerzijde moeten dan ook voor een groot deel de benodigde sociale huur en betaalbare woningen gerealiseerd gaan worden. Wij zetten dan ook alles op alles om te zorgen dat de woningbouw hier zo spoedig mogelijk kan starten. Hiervoor maken we ook gebruik van financiële regelingen vanuit het Rijk zoals de Woningbouwimpuls (WBI) en de Starbouwimpuls (SBI) en blijven we lobbyen voor extra middelen om de opgave voor meer betaalbare woningen voor elkaar te krijgen.

Naast de grote ontwikkelzones vergeten we niet de woningbouw in de dorpen. Ook hier moet het fijn wonen zijn. Voor de leefbaarheid in de dorpen is het daarom van belang dat beperkte groei van de dorpen mogelijk wordt. Met het opstellen van ontwikkelprogramma’s woningbouw willen we per dorp de mogelijkheden in beeld brengen. In 2024 moeten deze ontwikkelprogramma’s voor alle kleine kernen binnen de gemeente klaar zijn.

Naast de grote ontwikkelzones vergeten we niet de woningbouw in de dorpen. Ook hier moet het fijn wonen zijn. Voor de leefbaarheid in de dorpen is het daarom van belang dat beperkte groei van de dorpen mogelijk wordt. Met het opstellen van ontwikkelprogramma’s woningbouw willen we per dorp de mogelijkheden in beeld brengen. In 2024 moeten deze ontwikkelprogramma’s voor alle kleine kernen binnen de gemeente klaar zijn. Parallel aan de ontwikkelprogramma’s werken we nu al aan concrete projecten voor een aantal dorpen, zoals in Woltersum en Thesinge.

Het overgrote deel van de woningen in onze gemeente staat er echter al. Om te zorgen dat ook onze bestaande wijken leefbaar blijven sturen we hier met instrumenten als de opkoopbescherming en regeling voor airbnb op. In 2024 komt daar de implementatie van de wet goed verhuurderschap bij.

Tot slot voeren wij in 2024 met binnen de RGA een nieuw woningbehoefte onderzoek uit. Dit onderzoek vormt te basis voor onze nieuwe woonvisie in 2025. Het proces om tot een nieuwe woonvisie te komen starten we daarom in 2024 op.

Opgave	Ambitie	Activiteiten 2024	Toelichting	Gereed
Uitvoeringsagenda Programma Wonen 2024				
Faciliteren van de groei: zorgen voor meer aanbod	Versnellen van gebiedsontwikkelingen	Versnellen en stimuleren van gebiedsontwikkelingen	Versnellen van zowel transformatie en inbreidingslocaties, maar ook van uitbreidingsniewbouw. Dit i.s.m. corporaties en ontwikkelaars. Hierbij is er een belangrijke rol voor het overleg aan de Versnellingstafel.	Doorlopend
		Maken van prestatieafspraken met corporaties	Dit gaat over aantallen, betaalbaarheid, kwaliteit en verduurzaming.	2024
		Verkennen mogelijkheden versnelling voorfase projecten	In de voorfase van projecten is de meeste tijdswinst te halen. Hier geven we invulling aan in overleg met andere partijen.	Doorlopend
		Woningmarktpromotie	De nieuwbouwbeurs in huidige vorm draagt onvoldoende bij aan het beoogde doel. We zijn met onze partners de mogelijkheden aan het verkennen om in 2024 een nieuwbouwevent in nieuwe vorm te organiseren.	2024
		Sluiten woonakkoord i.s.m. Boumakring	De Boumakring bestaat uit gemeente, marktpartijen en corporaties. Het akkoord gaat over woningbouwaantallen, betaalbaarheid en kwaliteit.	2024
		Implementeren opbrengst Bouw Anders	We passen de opbrengst van de manifestatie structureel toe in de nieuwe woningbouwprogrammering.	Doorlopend
		Woondeal met rijk en provincie uitvoeren	De provinciale woondeal uitvoeren.	Doorlopend
Leefbare wijken met bijpassend woningaanbod		Woonruimteverdeelsysteem voor sociale huur; zorgen voor gelijkwaardige kansen voor iedere woningzoekende	Uitvoering vindt plaats door de regiegroep woonruimteverdeling. Deze bestaat uit gemeente en corporaties. Voor het toewijzen van middenhuur in de nieuwbouw gaan we de huisvestingsverordening aanpassen en toewijzingsregels opnemen. Ook werken aan een regionaal woonruimteverdeelsysteem. In het kader van betaalbaar wonen onderzoeken we de mogelijkheden voor sociale koop.	Doorlopend
		Advisering wijkvernieuwing	We vertalen de strategische woningbouwprogrammering naar de uitvoeringsprogramma's voor de wijkvernieuwing.	Doorlopend
		Uitvoering volkshuisvestingsfonds	Dit gaat om de verduurzaming in wijkvernieuwingswijken. Het betreft de uitvoering van de bestaande subsidieregeling in Paddepoel, Selwerd en Vinkhuizen. Daarnaast bereiden we de mogelijke aanvraag voor de tweede tranche voor.	Doorlopend
		Uitvoering wet toeristische verhuur	Vanaf 1 januari 2023 mogen eigenaren hun woning maximaal 30 nachten per jaar verhuren aan toeristen. Wij doen hierop de controles oa naar aanleiding van meldingen.	Doorlopend
		Maatschappelijke Coalitie	Vanuit verschillende organisaties is er de ambitie gelegd om structureel extra in te zetten op de Noordelijke wijken. Het doel van de maatschappelijke coalitie is daadkracht en de koppelkansen vanuit verschillende organisaties bij elkaar brengen om hierbij, boven op de bestaande wijkvernieuwing, extra aandacht te geven aan Groningen-Noord. Voorbeeld van pijlers vanuit de tafel <i>wonen</i> zijn: ongedeelde wijken, energie en betaalbaarheid en de verduurzamingsopgave. Hierbij wordt een gebiedsplan opgesteld, met verschillende uitvoeringsprogramma's per buurt.	Doorlopend
Voldoende betaalbare woningen	Invulling geven aan voldoende sociale huur en betaalbare woningen bij nieuwbouw op basis van de Stedelijke Woningbouw Programmering (SWP).	Uitgangspunt is een verhouding van 30 – 40 – 30 gemiddeld over de gehele gemeente. (30% sociaal, 40% midden en 30% duur). Op basis van de verhouding in de bestaande voorraad wordt per gebied de specifieke verdeling bepaald. We geven uitvoering aan de instrumenten uit de brief betaalbaar wonen.	Doorlopend	

Opgave	Ambitie	Activiteiten 2024	Toelichting	Gereed
		Uitwerken van instrumenten rondom betaalbaar wonen	Wij verkennen welke instrumenten ingezet kunnen worden voor het betaalbaar houden van nieuwbouwwoningen.	Doorlopend
		Inventarisatie aanvullende financieringsmiddelen	We proberen zoveel mogelijk middelen te verwerven om betaalbare woningen te realiseren. Zo is een Start Bouw Impuls aanvraag gedaan en is in oktober 2023 een InterReg aanvraag gehonoreerd waarvan de uitvoering start in 2024. Daarnaast intensiveren we de lobby richting Rijk/EU voor aanvullende middelen.	Doorlopend
	Sturing op de woningmarkt	Strategische woningbouwprogrammering toepassen in projecten	Conform onze strategische woningbouwprogrammering is ons uitgangspunt bij nieuwbouw 30% betaalbaar, 40% middenduur, 30% duur.	Doorlopend
		Huisvestingsverordening Groningen toepassen	Hierin staat o.a. het kamerverhuurbeleid, woonruimteverdeling, Wet Toeristische Verhuur en de Opkoopbescherming.	Doorlopend
		Uitvoering Opkoopbescherming	Uitvoering van de in 2023 aangepaste opkoopbescherming.	Doorlopend
		Invulling geven aan gemengde woon-/werkwijken	Functiemix toepassen op gebiedsontwikkelingen	Doorlopend
		Implementatie Wet Goed Verhuurderschap	Deze wet is in 2023 ingevoerd en moet daarna vertaald worden naar o.a. een gemeentelijke verordening.	Doorlopend
		Implementatie en uitvoering bestuurlijke boete	Uitvoering van de in de huisvestingsverordening opgenomen bestuurlijke boete.	Doorlopend
	Goed wonen in de dorpen	Ontwikkelprogramma woningbouw per dorp	Per dorp ontwikkelen we een programma voor woningbouw met aandacht voor de behoeften uit het dorp, locaties en kwaliteit. Parallel aan de ontwikkelprogramma's werken we nu al aan concrete projecten voor een aantal dorpen, zoals in Woltersum en Thesinge.	2024
	Extra aandacht voor doelgroepen	Voldoende, passend en aantrekkelijk woningaanbod voor kwetsbare doelgroepen (wonen en zorg)	Uitvoeringsprogramma Woonzorgvisie	Dit zijn (proces-) afspraken met zorgpartijen e.a. over woonzorgaanbod. Daarnaast zorgen wij voor voldoende woningen die geschikt zijn voor ouderen en geclusterde woonvormen i.s.m. DMO en externen. En faciliteren wij, gecoördineerd vanuit DMO, de uitstroom uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
Ruimte voor bijzondere woonvormen		Ondersteunen initiatieven tot oprichting van wooncoöperaties	Uitvoering via het steunpunt wooncoöperaties.	Doorlopend
		Opstellen woonwagenbeleid en locatiestudie	Invulling geven aan de woonbehoeften van deze specifieke doelgroep.	2024
Verbeteren van de ondersteuning van huurders		Continueren Steunpunt Huren Groningen	Het Steunpunt Huren is eind 2022 officieel geopend. Het steunpunt geeft juridisch advies, biedt ondersteuning en doet aan bemiddeling. Aandachtspunt is 2024 is de koppeling met Meldpunt Ongewenst Verhuurdergedrag.	Doorlopend
Zorgen voor goede huisvesting voor jongeren en studenten		Vervolg BouwJong 2.0	In juni 2023 is een nieuw convenant (Convenant jongeren studentenhuysvesting Groningen 2023-2026). Dit convenant is een vervolg op het voorgaande convenant (BouwJong 2.0). In 2024 geven we uitvoering aan de doelen zoals opgenomen in het convenant.	Doorlopend
Huisvesting kwetsbare doelgroepen		Uitvoering rijksprogramma 'Een thuis voor iedereen'	Vanuit woonbeleid werken we mee aan de implementatie van dit programma in een regionale rol als Koploper Groningen.	Nader te bepalen
	Uitwerken en opstarten diverse onderzoeken	Onderzoek(en) uitvoeren om meer inzicht te krijgen in de (lokale) woningmarkt en woonwensen, o.a. beter inzicht krijgen in verhuisbewegingen en het woningbehoefteonderzoek in Regio Groningen-Assen verband.	Doorlopend	
Zorgen voor kwaliteit; zowel voor woningen als in de woonomgeving	Kwaliteit woningen en woonomgeving bevorderen	Eisen stellen en vuistregels hanteren bij de aanvraag van een omgevingsvergunning	Hiermee bevorderen wij de kwaliteit en diversiteit van de woningen en de woonomgeving, met aandacht voor diversiteit, architectuur, kwaliteit, natuurinclusief bouwen en hoger bouwen.	Doorlopend

Opgave	Ambitie	Activiteiten 2024	Toelichting	Gereed
	Prettig wonen en de kwaliteit van het buitengebied behouden	Bijdragen aan het opstellen van de Landschapsbiografie	Zie voor nadere toelichting programma leefkwaliteit.	2024
Duurzaam en aandacht voor klimaatsverandering	Gebouwde omgeving 'woonlastenneutraal' verduurzamen en aardgasvrij maken	Bijdragen aan het plan 'Aanpak naar CO2 neutraal en aardgasvrij'	Zie voor nadere toelichting programma energie. Programma Wonen werkt hier actief samen en via de aanvraag Volkshuisvestingsfonds werken we samen met programma Energie aan de financiering hiervan.	Doorlopend
	Klimaatbestendige woningen in een groene en hoogwaardige woonomgeving	Bijdragen aan de uitvoering van het klimaatadaptatieplan	Zie voor nadere toelichting programma leefkwaliteit. In samenwerking met programma leefkwaliteit zijn we actief op zoek naar implementatie mogelijkheden	Doorlopend
		Circulair bouwen nader vormgeven	Vanuit de vastgestelde Routekaart Circulaire Economie geven wij samen met corporaties en andere partijen invulling aan circulair bouwen.	2024
		Verkennen van de mogelijkheden voor het realiseren van energiepositieve woningen in nieuwbouwwijken	Naast de focus op reductie van het fossiele energieverbruik in de huidige woningvoorraad gaan we kijken welke mogelijkheden en voorbeelden er zijn van woningen die energie opwekken.	Nader te bepalen

Programma Mobiliteit

Vanuit het Programma Mobiliteit werken we aan een goede bereikbaarheid van voorzieningen in onze gemeente met een aantrekkelijke, veilige en gezonde leefomgeving. Voor onze stevig groeiende gemeente blijft het een flinke uitdaging om de impact van het (auto)verkeer op het stedelijk gebied zoveel mogelijk in balans te houden met aantrekkelijkheid en leefbaarheid. We willen onze mobiliteit zo inrichten dat personen en goederen niet alleen zo snel mogelijk van A naar B reizen, maar dat we vooral een gemeente zijn waar het fijn is om te verblijven. Dat betekent meer groen en aantrekkelijke openbare ruimtes en minder geluidbelasting, luchtvervuiling, CO₂-uitstoot en verkeersonveiligheid. En dat is goed voor de gezondheid en het welzijn van onze inwoners en voor het klimaat. Uiteraard houden we het belang van mobiliteit voor het maatschappelijk en economisch functioneren daarbij altijd voor ogen.

De opgaven voor mobiliteit in de komende jaren zijn:

1. Aanpak Ring Zuid, Groningen Spoorzone en Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsvisie
2. Zoveel mogelijk stimuleren van lopen, fietsen en het openbaar vervoer en afstappen van de autologica
3. Beperken van de gevolgen van (auto)mobiliteit op de directe omgeving (leefbaarheid, toegankelijkheid en veiligheid)
4. Verbeteren van de leefkwaliteit door toepassing van slimme en duurzame mobiliteitsoplossingen

Voor een meer uitgebreide beschrijving van het programma verwijzen we graag naar de Meerjarenprogramma's Stadsontwikkeling 2023-2026.

Relevante ontwikkelingen

Uitvoering van de Mobiliteitsvisie

In december 2021 is onze Mobiliteitsvisie vastgesteld met daarin een duidelijke richting waar we in 2040 willen staan: nog meer ruimte voor voetgangers en fietsers en minder autoverkeer in en tussen de wijken. Met de uitvoering ervan maken we de stap van verkeersruimte naar leefruimte. We brengen de maximumsnelheid voor het autoverkeer op veel plekken terug naar 30 km/uur en richten straten anders in, maar we realiseren ook beleefplekken, stimuleren deelmobiliteit en andere vormen van vervoer. De uitvoering van de Mobiliteitsvisie gebeurt onder andere aan de hand van een viertal vastgestelde uitvoeringsprogramma's. De Routekaart OV 2040 wordt naar verwachting in 2024 vastgesteld. De projecten die we de komende periode uitvoeren zijn er allemaal op gericht onze gemeente schoner en duurzamer te maken, maar tegelijkertijd goed bereikbaar te houden.

Aanpak Ring Zuid

Om de bereikbaarheid, doorstroming, leefbaarheid en veiligheid van onze regio te verbeteren, wordt de Zuidelijke Ringweg inclusief het Julianaplein omgebouwd. Met de ombouw van de Zuidelijke Ringweg leggen we een solide basis

voor de toekomst. De werkzaamheden zijn in volle gang; zichtbaar en merkbaar voor iedereen. Op de website <https://www.aanpakringzuid.nl/uitvoering/actuele-werkzaamheden> zijn alle werkzaamheden weergegeven.

In 2024 wordt de laatste grote stap gezet in het project Aanpak Ring Zuid (ARZ). Dan wordt namelijk het nieuwe Julianaplein gerealiseerd en aangesloten op de toeleidende snelwegen en de Verdiepte Ligging. Dit gebeurt tijdens Operatie Ring Zuid 2.0 gedurende een periode van 23 weken. In deze periode zijn grote delen van de Zuidelijke Ringweg niet beschikbaar voor het autoverkeer waardoor veel verkeershinder zal ontstaan. We verwachten dat deze hinder zich niet zal beperken tot het hoofdwegennet zelf, maar ook merkbaar is op het onderliggend wegennet. Ook leiden de werkzaamheden waarschijnlijk tot overlast voor omwonenden. Met man en macht wordt gewerkt om de impact van Operatie Ring Zuid 2.0 zo beperkt mogelijk te houden. Groningen Bereikbaar werkt continu aan het beschikbaar maken van (reis)alternatieven en communiceert daarover.

Naar verwachting zal de hoofdverkeersrijbaan van de Zuidelijke Ringweg vanaf 2 september 2024 gebruikt kunnen worden door het autoverkeer. Zowel de Verdiepte Ligging als het nieuwe Julianaplein zijn dan weer beschikbaar voor het verkeer. In de periode die daarop volgt, worden de laatste werkzaamheden op het onderliggende wegennet uitgevoerd, worden tijdelijke wegen en constructies verwijderd en vindt de verdere inrichting van bijvoorbeeld het Zuiderplantsoen plaats. In de loop van 2025 is het gehele project af.

Groningen Spoorzone

De ombouw van het Hoofdstation, het belangrijkste openbaar vervoerknooppunt van Noord-Nederland, is inmiddels een aantal jaren in volle gang. Met een betere openbaar vervoerverbinding en een aantrekkelijker station willen we de bereikbaarheid van Groningen verbeteren. In de toekomst is er ruimte voor extra treinen, regionale treinen die bij het Hoofdstation door kunnen rijden (en niet allemaal eindigen) en verbeterde overstapmogelijkheden tussen regionale en landelijke treinen, maar ook met andere modaliteiten als bus en fiets. Daarmee realiseren we veel (tijd)winst voor de reiziger. Om dit te kunnen bereiken, zijn forse ingrepen nodig aan zowel het spoor als het station zelf. Het accent van de werkzaamheden bij het Hoofdstation ligt in 2024 voornamelijk op de realisatie van de reizigerstunnel en de bouw van het nieuwe station. Met een treinvrije periode medio 2025 is het de verwachting dat het project Groningen Spoorzone in de zomer van 2026 klaar zal zijn.

Het is onze ambitie dat het Stationsgebied Zuid uitgroeit tot een autoluwe toplocatie met functies als wonen, werken en verblijven. In 2024 werken we verder aan de plannen voor dit gebied. Voor de bereikbaarheid van het nieuwe busstation (dat aan de zuidzijde van het Hoofdstation wordt aangelegd) is de zogenaamde insnijding van het Emmaviaduct noodzakelijk. Via de nieuwe op- en afritten in het midden van het Emmaviaduct krijgen de bussen van en naar het zuiden directe toegang tot het nieuwe busstation. Een nadere detaillering van het ontwerp, maar ook een grote stijging van de kosten voor personeel en materialen, hebben geleid tot een aangepaste begroting. Op dit moment is sprake van een financieel tekort. Met de Provincie Groningen en het Rijk vinden hierover gesprekken plaats. In 2024 worden voor dit projectonderdeel de plannen verder uitgewerkt en vindt hierover definitieve besluitvorming plaats.

Tot slot denken we ook na over het voorplein. In de Strategische agenda voor het Stationsgebied (SAS) is opgenomen dat we het stationsgebied willen transformeren van een gebied gedomineerd door verkeer en kantoren naar een gebied waar mensen graag vertoeven. Daarin onderzoeken we onder meer hoe we de Stationsweg voor het Hoofdstation af kunnen waarden en doorgaand (auto)verkeer kunnen weren, zodat we de aantrekkelijkheid van het stationsgebied zelf maar ook de looproutes tussen station en binnenstad kunnen verbeteren. In 2024 formuleren we de uitgangspunten voor het ontwerp van het nieuwe stationsvoorplein en verkennen we mogelijke scenario's voor de verkeersafwikkeling inclusief toekomstige fietsstructuur in en rond het Hoofdstation.

Belangrijke ontwikkelingen op mobiliteitsgebied

Ondanks onze ambitie om het openbaar vervoer te laten (door)groeien is er sprake van significante bezuinigen in het openbaar vervoer als gevolg van onvoldoende financiële middelen vanuit het Rijk. Dit zorgt voor de nodige financiële uitdagingen voor het OV-bureau Groningen-Drenthe. Wij houden echter vast aan onze ambitie om het aantal reizigers in het openbaar vervoer te laten groeien. Voor de langere termijn, maar zeker ook voor de korte termijn, bijvoorbeeld als alternatief tijdens Operatie Ring Zuid 2.0.

Opgave	Ambitie	Activiteiten 2024	Toelichting	Gereed
Uitvoeringsagenda Programma Mobiliteit 2024				
Vervoerswijzen: zoveel mogelijk stimuleren van lopen, fietsen en het openbaar vervoer en afstappen van de autologica	Toename van ruimte-efficiënte, schone en gezonde vervoerswijzen	Planuitwerking van de Doorfietsroute Haren-Zuidlaren	Na vaststelling van het voorkeurstracé van de Doorfietsroute Haren-Zuidlaren werken we aan de verdere planvorming. Het uiteindelijke voorkeurstracé sluit ter hoogte van de Jachtlaan aan op de bestaande Doorfietsroute Haren-Groningen.	2024-2025
		Uitwerken van het plan voor een nieuwe Paddepoelsterbrug tot een voorlopig ontwerp	De gemeenteraad heeft in 2023 de voorkeurslocatie voor de nieuwe Paddepoelsterbrug vastgesteld. Dit besluit verdiepen we tot een voorlopig ontwerp, zodat we een onderbouwde en gedragen keuze kunnen maken ten aanzien van constructie, uitstraling, inpassing en aansluiting op het bestaande (fiets)netwerk.	2024
		Het (blijven) promoten van Groningen als fietsstad	We blijven ons inzetten om Groningen als een (internationaal) erkende fietsvriendelijke gemeente te positioneren, onder andere door middel van campagnes, promotie-inspanningen en betrokkenheid bij relevante evenementen.	Doorlopend
		Onderzoek toenemende drukte op fietspaden	De toenemende drukte en diversiteit op het fietspad leidt steeds vaker ook tot verkeersonveiligheid voor fietsers. In onze gemeente willen we onderzoeken welke fietspaden onveilig zijn en van onvoldoende kwaliteit. We beoordelen dit aan de hand van diverse aspecten zoals de breedte van het fietspad en de hinder die fietsers daadwerkelijk ervaren. Op basis van dit onderzoek willen we concrete oplossingen voorstellen om deze problemen aan te pakken.	2024
		Onderzoek alternatieve fietsroute Binnenstad West	In de binnenstad staat de voetganger centraal. Doorgaand fietsverkeer willen we in de binnenstad zoveel mogelijk voorkomen, zeker op drukke momenten. We onderzoeken een alternatieve fietsroute aan de westkant van de binnenstad. Zo willen we fietsers proberen te verleiden om de binnenstad heen te fietsen.	2024
		Planvorming Fietstunnel Brailleweg	Na realisatie van de nieuwe Zuidelijke Ringweg zal ook de situatie voor voetgangers en fietsers op de route van het Hoornsediep naar de Brailleweg (en vice versa) zijn veranderd. Het vroegere fietstunneltje onder het Emmaviaduct (Amaliatunnel) is dan namelijk vervangen door een gelijkvloerse voetgangers-/fietsoversteek met behulp van verkeerslichten. In het kader van het project Insnijding Emmaviaduct onderzoeken we de mogelijkheid om alsnog een fietstunnel in te passen. Dat is namelijk beter voor de verkeersveiligheid, aantrekkelijkheid en de doorstroming van het verkeer.	2024-2026
		Aanpassen rotonde Emmalaan (Haren)	Als onderdeel van het project Verbeteren fietspad Haren-Glimmen onderzoeken we de mogelijkheid om de rotonde bij de Emmalaan in Haren aan te passen. In overleg met de omgeving stellen we hiervoor een definitief ontwerp voor op.	2024
		Uitwisselen van kennis over en het initiëren van opdrachten en onderzoeken om lopen te stimuleren	De voetganger krijgt meer ruimte in ons beleid en op straat. Om de juiste keuzes te kunnen maken, is kennisuitwisseling en onderzoek cruciaal. Om lopen te stimuleren, initiëren en begeleiden we onderzoeken in het kader van het Europese programma Active Cities en hebben we ons gecommitteerd aan de City Deal Ruimte voor Lopen.	2024-2025
		Opstellen van de Routekaart OV 2040	Hierin geven we aan hoe het openbaar vervoer in Groningen en omstreken er op de langere termijn uit moet gaan zien om recht te doen aan de ambities uit de Mobiliteitsvisie om het aantal reizigers in het openbaar te laten groeien.	2024
Uitwerken nieuwe busroutes.	Op verschillende plekken in onze gemeente wordt er gewerkt aan nieuwe woon- en/of werklocaties (bijvoorbeeld Meerstad of Suikerzijde) of herstructurering van een bestaande woonwijk (denk aan Beijum). Als onderdeel van deze ontwikkelingen werken we aan plannen voor goede ontsluitingen van het openbaar vervoer.	Doorlopend		

Opgave	Ambitie	Activiteiten 2024	Toelichting	Gereed
		Doorontwikkeling van het wijkvervoer	Het wijkvervoer is een laagdrempelig alternatief voor minder zelfredzame inwoners die geen Wmo-indicatie hebben. Daarnaast is het een aanvulling op het reguliere openbaar vervoer. Het wijkvervoer rijdt in principe naar bestemmingen binnen dezelfde woonwijk, maar ze krijgen bovendien ook de mogelijkheid om inwoners naar de Grote Markt te brengen. Samen met de (vrijwilligers)initiatieven werken we aan de doorontwikkeling van het wijkvervoer.	Doorlopend
		In beeld brengen welke meerwaarde en risico's de Lelylijn voor Groningen kan hebben en welke consequenties er (kunnen) ontstaan voor ons mobiliteitssysteem	Het (vanuit het Rijk en de regio geïnitieerde) projectteam Lelylijn en het coördinatieteam Deltaplan worden ambtelijk ondersteund voor wat betreft inpassingsvraagstukken voor de Lelylijn en duiding van de kansen van het Deltaplan voor Groningen. Het MIRT-onderzoek Lelylijn en een go/no go-beslissing voor een uiteindelijke MIRT-verkenning naar de Lelylijn dient in het najaar 2024 afgerond zijn.	2024
		Bijdragen aan MIRT-onderzoeken Nedersaksenlijn en Verbetering bestaand spoor	Als gemeente dragen wij inhoudelijk bij aan de MIRT-onderzoeken naar de Nedersaksenlijn en Verbetering van het bestaand spoor. Doel is om in het BO MIRT 2024 een besluit te nemen tot een MIRT-verkenning.	2024
		Planontwikkeling treinstation Suikerzijde en mobiliteitsconcept Suikerzijde-Noord	Samen met het Projectbureau Suikerzijde dragen wij bij aan de planontwikkeling rond station Suikerzijde en het mobiliteitsconcept Suikerzijde-Noord.	2024-2026
		Financiering van de insnijding van het Emmaviaduct	Voor de bereikbaarheid van het toekomstige busstation op het Hoofdstation is de insnijding van het Emmaviaduct noodzakelijk. Zo krijgen bussen van en naar het zuiden namelijk directe toegang tot het Hoofdstation.	2024
		Doorontwikkeling OV-hubs	Voor de verschillende OV-hubs in onze gemeente zien we kansen om de ketenreis (nog) aantrekkelijker te maken door de toevoeging van vaste standplaatsen voor deelmobiliteit dichtbij het treinstation.	2024
		Promotie en communicatie van hubs	Bekendheid van de hubs bij inwoners, gebruikers en ondernemers is van groot belang voor het succes ervan. Om deze doelgroepen te bereiken, ontwikkelen we een communicatiestrategie die het concept van een hub onder de aandacht brengt. We denken daarbij aan informatievoorziening over het gebruik van deelmobiliteit en het onder de aandacht brengen van ketenmobiliteit.	2024
		Doorontwikkeling P+R terreinen	Op onze vijf P+R terreinen achten wij het noodzakelijk om diverse verbeteringen door te voeren. Zo willen we de stallingscapaciteit voor fietsen uitbreiden en willen we de stallingsplekken voor deelmobiliteit inrichten conform de landelijke huisstijl.	2024-2025
		Aanleggen, aanpassen en verwijderen van (voorzieningen op) bushaltes	Het gaat hierbij deels om nieuwe ontwikkelingen, deels om 'achterstallig' onderhoud.	Doorlopend
		Verduidelijken en bijstellen van het beleid rondom taxi en toegang tot busbanen	Samen met de taxisector ontwikkelen we een helder, rechtvaardig en effectief taxibeleid.	2024
	Minder dominante positie van de auto in wijken en dorpen	Het transformeren van 50 km/uur-wegen in 30 km/uur-straten	In ons Uitvoeringsprogramma 'van verkeersruimte naar leefruimte' zijn verschillende straten benoemd die we de komende jaren willen transformeren naar aantrekkelijke straten met meer ruimte voor voetgangers en fietsers.	Doorlopend
		Onderzoek naar de consequenties van een autoknip in de Eikenlaan in combinatie met autoknips in de Wilgenlaan en de Dierenriemstraat	Onze Mobiliteitsvisie heeft als vertrekpunt een autoknip in de Eikenlaan, maar die keuze vraagt nog een definitieve uitwerking van de ontwerpgegevens. Zo is een aanvullende verkeerskundige uitwerking nodig van de Eikenlaan en de Iepenlaan en de Bedumerweg als routes naar de ringweg. Bovendien is onduidelijk of de huidige, halve aansluiting van de Iepenlaan op de ringweg (vooralnog) volstaat.	2024-2025

Opgave	Ambitie	Activiteiten 2024	Toelichting	Gereed
		Vorbereidingen treffen op de stremmingen die het gevolg zijn van de ingebruikname van het nieuwe Julianaplein en het afbreken van het tijdelijke Julianaplein	Begin 2022 is aan de zuidkant van het oude Julianaplein een tijdelijk verkeersplein aangelegd. Hiermee is ruimte ontstaan voor de bouw van het nieuwe Julianaplein dat volgens planning in 2024 in gebruik wordt genomen. De aansluiting van het nieuwe Julianaplein op de hoofdinfrastructuur en de sloop van het tijdelijke Julianaplein leidt tot stremmingen en overlast.	2024
		Het MIRT-onderzoek naar de gebiedsgerichte ontsluiting voor de Westflank, inclusief mogelijke oplossingsrichtingen voor de Westelijke Ringweg en de Rondweg Hoogkerk, is opgestart en wordt in november 2024 afgerond	In het BO MIRT 2022 is afgesproken dat Rijk en regio (gemeente en provincie) een MIRT-onderzoek starten naar de Westflank, gekoppeld aan de woonopgave in dit gebied. Doel is om in het BO MIRT 2024 een besluit te nemen over een MIRT-verkenning.	2024
		Het onderzoeken van noodzakelijke maatregelen om de mobiliteitsgroei te kunnen accommoderen in onder meer Meerstad, Stadshavens, Sontplein, Scandinavische Havens, Eemskanaalzone en Europapark	We gebruiken ons verkeersmodel om de mobiliteitsgroei in zowel bestaande als nieuwe gebieden te accommoderen. Zo kunnen we weloverwogen beslissingen nemen met betrekking tot de planning en ontwikkeling van deze gebieden. De resultaten van de modelberekeningen worden geïntegreerd in de gebiedsvisies voor deze specifieke gebieden.	2024
		Opstellen van een verkeersmanagementplan Corpus en omstreken	De gebiedsvisie Corpus den Hoorn-Zuid bevat diverse onderwerpen die vragen om een nadere uitwerking of invulling. Eén daarvan is het verkeersmanagementplan. Dit levert een programma van eisen op voor de inrichting van wegen en paden en een regelaanpak voor dit deel van Groningen.	2024
		Starten van een Oostflank-studie om de verwachte groei in woningen en arbeidsplaatsen aan deze kant van de stad zo goed mogelijk te kunnen faciliteren	We maken een deeluitwerking van ons Multimodaal Netwerkkader Groningen (MNK) voor de Oostflank van de stad en zetten daarbij ons verkeersmodel in om op een hoger schaalniveau de mobiliteitsgroei multimodaal door te laten rekenen. Hierbij ligt de nadruk op de onderlinge samenhang tussen de deelgebieden aan de oostkant van de stad en de wisselwerking hiertussen.	2024
Beperken van de gevolgen van (auto)mobiliteit op de directe omgeving (leefbaarheid, toegankelijkheid en veiligheid)	Minder verkeersslachtoffers	Integrale aanpak scholen	We richten ons op een integrale aanpak voor scholen en onderzoeken per school wat er beter kan. Daarbij richten we ons op het verbeteren van schoolroutes, het creëren van een verkeersveilige schoolomgeving, het instellen van schoolstraten en verkeerseducatie. Jaarlijks proberen we tien tot twaalf scholen aan te pakken.	2024-2030
		Opzetten monitor en risicovoorspeller verkeersveiligheid	Door de verkeersveiligheid periodiek, bijvoorbeeld tweejaarlijks, te monitoren, krijgen we een beter totaalbeeld van hoe wij er als gemeente voor staan en welke trends zich voordoen. Zo kunnen we onze middelen gericht inzetten.	2024
		Verkeerseducatie	Uitvoeren van diverse activiteiten op het gebied van verkeerseducatie.	Doorlopend
	Herwinnen openbare ruimte door voldoende fietsparkeervoorzieningen	Opstellen van een ontwerp met bijbehorende kostenraming voor de Fietsenstalling Herestraat (op de hoek van het Gedempte Zuiderdiep)	Met een nieuwe fietsenstalling op de hoek van de Herestraat en het Gedempte Zuiderdiep kunnen we het fietsparkeren op de kop van de Herestraat beter organiseren. Daarmee krijgen fietsers een goed alternatief om hun fiets te stallen en kunnen we de openbare ruimte aantrekkelijker en beter toegankelijker maken.	2024-2025
	Pilot fietsenstalling Oude Boteringestraat 18	Samen met de RUG willen we een pilot starten waarbij we de fietsenstalling in de voormalige Openbare Bibliotheek (Oude Boteringestraat 18) in het weekend open willen stellen voor het winkelend publiek. Deze fietsenstalling wordt op werkdagen gebruikt door het personeel van de RUG, maar kan in het weekend uitstekend gebruikt worden door bezoekers aan de binnenstad.	2024-2025	
	Verkenning van mogelijkheden voor nieuwe inbandige en/of ondergrondse fietsenstallingen Binnenstad West	Afgelopen periode is er een eerste onderzoek geweest naar één of meer mogelijke locaties voor een fietsenstalling in de buurt van de Vismarkt. In de volgende fase gaan we hier mee verder. Uiteindelijk moet dit resulteren in één of meerdere concrete locaties voor een fietsenstalling in het westelijke gedeelte van de binnenstad.	2023-2025	

Opgave	Ambitie	Activiteiten 2024	Toelichting	Gereed
		Verkenning van een nieuwe locatie voor het AFAC Fietsdepot inclusief een update van de werkprocessen	Als gevolg van woningbouw aan de Travertijnstraat dient het AFAC Fietsdepot op termijn verplaatst te worden. Samen met Stadsbeheer zoeken we naar een nieuwe, geschikte locatie. Tegelijkertijd updaten we de werkprocessen, aangezien het aantal door ons verwijderde fietsen de laatste tijd is toegenomen.	2024
	Herwinnen openbare ruimte door terugbrengen aantal geparkeerde auto's	Opstellen van een pakket van parkeermaatregelen dat ernaar streeft het parkeerbeleid gelijk te maken, de parkeeroverlast te bestrijden, op drukke plekken de parkeerdruk te verlagen en de openbare ruimte te herwinnen	We willen één pakket met parkeermaatregelen bespreken met de raad bestaande uit: <ul style="list-style-type: none"> • Invoering nieuwe bezoekersvergunning • Beantwoording van de Motie 'Eerlijke parkeertarieven' • Invoering van een Wijkcentrumzone • Beantwoording van de toezeggingen aan de raad ten aanzien van de Hoornse Meer • Maatregelen om de parkeeroverlast in de Wijert-Zuid terug te dringen 	2024
		Implementeren van een mogelijke, nieuwe werkwijze voor een parkeerdrukmeting	In onze Mobiliteitsvisie wordt gesproken over het opheffen van parkeerplekken ten behoeve van groen, spelen en ontmoeten. Om dit goed uit te kunnen voeren en daarnaast passend beleid te ontwikkelen, dient er goed zicht te zijn op de parkeerdruk. Een driejaarlijkse parkeerdrukmeting laat te wensen over en zou met een hogere frequentie uitgevoerd dienen te worden. Dit vraagt mogelijk om een andere manier van meten.	2024
		Nieuwe beleidsregel parkeernormen	De beleidsregel parkeernormen is aan vernieuwing toe. In de praktijk ondervinden wij problemen met de toepassing van de huidige parkeernormen. Bepaalde normen dienen herijkt en aangepast te worden om beter aan te sluiten bij de praktijk.	2024
Verbeteren van de leefkwaliteit door toepassing van slimme en duurzame mobiliteitsoplossingen	Voorrang geven aan innovatieve en schone vormen van personen- en goederenvervoer	Promotie en uitvoeren van speciale acties om het gebruik van deelauto's te stimuleren	Samen met de aanbieders van deelmobiliteit verkennen we op welke sleutelmomenten (bijvoorbeeld slagen voor het rijbewijs of verhuizen naar onze gemeente) we bewoners kunnen verleiden om voor een aantrekkelijk tarief gebruik te maken van een deelauto. Daarnaast starten we een communicatiecampagne.	Doorlopend
		Aanleggen van hubs voor deeltweewielers	Op drukke plekken (rondom de binnenstad, bij het Hoofdstation en op Zernike Campus) leggen we fysieke parkeervakken aan voor deelfietsen en deelscooters. Stapsgewijs gaan we richting een dekkend netwerk van deelhubs.	2024
		Opstellen nieuwe vergunningen voor commerciële aanbieders van deelauto's	Het opstellen van Nadere regels deelauto's 2024 moet ervoor zorgen dat we meer kunnen sturen op de gewenste ontwikkeling van het commerciële aanbod van deelauto's.	2024
		Opstellen van de Evaluatie Deelfietsen 2024	De huidige vergunning voor het aanbieden van deelfietsen loopt af op 1 september 2024. We stellen een evaluatie op om te kunnen beoordelen of we de huidige vergunningen willen verlengen of niet.	2024
		Onderzoek gemeentelijk deelfervoersbedrijf	We laten onderzoeken wat de voor- en nadelen zijn van het in eigen beheer nemen van deelfietsen en deelscooters in onze gemeente.	2024
		Invoeren van een gedeelde parkeervergunning	We willen een gedeelde parkeervergunning invoeren, zodat huishoudens uit verschillende wijken samen één auto kunnen delen en deze in beide wijken kunnen parkeren tegen gereduceerd tarief.	2024
		Eenduidige bebording voor deelauto's	De bebording van deelauto's met een vaste standplaats willen we gelijk trekken in onze gemeente.	2024
		Uitvoeren van een pilot met deelbakfietsen	Deelbakfietsen kunnen een waardevolle toevoeging zijn van ons palet aan deelmobiliteitsvormen. Daarom stellen we een pilot voor met deelbakfietsen in onze gemeente.	2024
		Opstellen van een visie op snelladen en deze te vertalen naar een uitvoeringsagenda	De snellaadvisie van de Regionale Agenda Laadinfrastructuur wordt vertaald naar een uitvoeringsagenda. Daarin maken we keuzes hoe we omgaan met snellaadinfrastructuur	2024

Opgave	Ambitie	Activiteiten 2024	Toelichting	Gereed
			op onze eigen gemeentelijke grond en hoe we samen met de netbeheerder en de bedrijven kunnen komen tot een dekkend netwerk van snellaadinfrastructuur.	
		Herziening van de Visie Openbaar Laden	De huidige Visie Openbaar Laden loopt tot en met 2025. Vanwege het nieuwe opdrachtenmodel is deze visie op bepaalde punten inmiddels achterhaald. We willen daarom starten met een herziening van de visie.	2024-2025
		Onderzoek naar logistiek laden	We ontvangen steeds meer vragen over logistiek laden, onder andere vanwege de invoering van de zero-emissiezone in de binnenstad in 2025. We willen onderzoek doen naar de mogelijkheden die er zijn voor logistiek laden.	2024
		Quick scan bouwlogistiek	Onderzoek naar de huidige status van de bouwlogistiek in onze gemeente en de te behalen CO ₂ -reductie hierop. Dit onderzoek willen we doen op basis van verschillende scenario's.	2024
		Zero-emissie bouwlogistiek	Het bevorderen van participatie en de toegezegde inzet van bouwbedrijven.	2024
	Een leefbare en aantrekkelijke binnenstad door alleen nog maar schone voertuigen toe te staan	We zetten ANPR-camera's in voor handhaving en monitoring van het venstertijdengebied en de toekomstige zero-emissiezone	We monitoren de effecten van de uitbreiding van het venstertijdengebied, het nieuwe ontheffingenbeleid en alle overige maatregelen.	Doorlopend: jaarlijks in Q4
		Het uitzetten van een concessie voor het plaatsen van pakketkluisen op mobiliteitshubs	Parallel aan het Uitvoeringsprogramma Hubs is een beleidskader ontwikkeld voor het plaatsen van pakketkluisen op mobiliteitshubs. Bewoners en reizigers kunnen hier hun pakketten afhalen. Het gaat om ongeveer twintig locaties. De concessie geldt voor vijf jaar.	2024
		Verkenning naar verduurzaming Afvallogistiek	Samen met andere afvalinzamelaars verkennen we welke samenwerkings- en investeringsmogelijkheden er zijn om de afvalinzameling in onze gemeente zo duurzaam en overlastarm mogelijk te organiseren.	2024
		Strategie zero-emissie transport ambulante handelaren	Samen met de ambulante handelaren maken we een strategie voor de verduurzaming van hun wagenpark. Deze strategie zien we als voorwaarde voor het verlenen van ontheffingen voor de zero-emissiezone voor deze doelgroep.	2024
		Opstellen ontheffingenbeleid voor de zero-emissiezone	Er dienen lokale beleidsregels te worden vastgesteld waarin staat welke gevallen in aanmerking komen voor een lokale ontheffing van de zero-emissiezone die per 1 april 2025 in werking treedt. Ook de landelijk afgestemde beleidsregels dienen te worden vastgesteld. Het ontheffingenbeleid voor de zero-emissiezone moet goed worden afgestemd met het ontheffingenbeleid voor het venstertijdengebied.	2024-2025
		Opstellen van een verkeersbesluit voor de invoering van de zero-emissiezone	De zero-emissiezone wordt formeel ingevoerd door middel van een verkeersbesluit. Hiervoor zullen we een Uniforme Openbare Voorbereidingsprocedure (UOV) volgen in plaats van de reguliere verkeersbesluitprocedure.	2023-2024
		Het op orde hebben van de datastromen	Actualiseren monitoringsplan	We evalueren de huidige data-inwinning (locatie, data items, technieken, contracten) en doen verbeter- en vernieuwingsvoorstellen, zodat de inwinning (weer) optimaal aansluit bij de gebruikerstoepassingen.
	CO ₂ /Klimaatmonitor Mobiliteit		Mobiliteit speelt een belangrijke rol in het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen. Via de CO ₂ /Klimaatmonitor willen we inzichtelijk maken welke bijdrage de (afzonderlijke) mobiliteitsprojecten leveren aan de reductie van broeikasgassen.	2024
	Pilot met de Fiets Peloton Module		Door een betere detectie van het fietsers is het mogelijk om bij kruispunten met verkeerslichten meer aandacht aan (de prioritering van) fietsers te geven. Daarom testen we of de zogeheten Fiets Peloton Module breder toegepast zou kunnen worden.	2024

Opgave	Ambitie	Activiteiten 2024	Toelichting	Gereed
	Sturen op verkeer (in plaats van faciliteren en geleiden)	Opstellen Regelaanpak Paddepoel	Als uitwerking van ons nieuwe verkeerslichtenbeleid starten we een experiment nabij het Winkelcentrum Paddepoel. We vervangen hier namelijk twee verkeerslichten en brengen daarbij direct onze nieuwe regelstrategie in de praktijk.	2024
		Opstellen Regelaanpak Corpus	Als uitwerking van ons nieuwe verkeerslichtenbeleid starten we een experiment nabij het Martini Ziekenhuis. We vervangen hier namelijk twee verkeerslichten en brengen daarbij direct onze nieuwe regelstrategie in de praktijk.	2024

Programma Energie

Groningen CO₂-neutraal 2035

Met de Routekaart (2018) brengen we in beeld hoe de gemeente Groningen in 2035 CO₂-neutraal zou kunnen zijn. De routekaart is nadrukkelijk geen blauwdruk voor 2035, maar een kader voor werkelijk uit te voeren programma's. In de gemeente Groningen hebben we specifiek aandacht voor de sociale gevolgen van de energietransitie. We willen een eerlijke energietransitie. Inclusiviteit is hierbij een belangrijk thema, iedereen moet mee kunnen doen. Er kunnen grotere verschillen ontstaan door de energietransitie, met onze inzet willen we dit juist verkleinen. We houden publieke regie op de energietransitie door naast het publiek warmtebedrijf WarmteStad, ook grote zonneparken en windturbines in eigen beheer te ontwikkelen en te exploiteren. Samen met inwoners werken we richting een CO₂-neutrale gemeente in 2035.

De opgaven voor energie in de komende jaren zijn:

1. Isolatie & warmtetransitie Gebouwde Omgeving
2. Opwekking hernieuwbare Energie

Voor een meer uitgebreide beschrijving van het programma verwijzen we graag naar de Meerjarenprogramma's Stadsontwikkeling 2023-2026.

Relevante ontwikkelingen

Verduurzamen gebouwde omgeving

In 2024 blijven we inzetten op het verduurzamen van de gebouwde omgeving. We werken verder volgens het 'Warmtetransitieplan Uitvoering warmtetransitie 2022-2030' met een tweesporen aanpak: oftewel het daadwerkelijk aanleggen van een warmtenet in NoordWest (op dit moment Selwerd en Vinkhuizen) en bij het tweede spoor ondersteunen wij alle bewoners en ondernemers van onze gemeente via het energieloket. In het tweede spoor zorgen we voor ondersteuning op maat voor al onze inwoners en ondernemers. Zij krijgen via digitaal loket Duurzaam Groningen (bewoners) of het loket Groningen werkt Slim (ondernemers), advies voor het isoleren van hun woning of bedrijfspand en hoe zij energie kunnen besparen. Tegelijkertijd begeleiden we hen in de transitie naar een hybride (groen gas en elektrisch) of volledig elektrische (all-electric) warmteoplossing.

Met de VvE-aanpak en de collectieve isolatieaanpak (Volkshuisvestingsfonds & Heerdenaanpak) kunnen we steeds meer doelgroepen bedienen en helpen om de particuliere woningvoorraad te verduurzamen. In de wijkvernieuwingswijken gaan we ook aan de slag met collectieve isolatieaanpak en de VvE-aanpak.

Om het bedrijfsleven en instellingen in de gemeente Groningen verder te inspireren en te ondersteunen bij hun ambitie om te verduurzamen gaan we verder met de samenwerking tussen gemeente, de Groningse bedrijvenverenigingen en de provincie Groningen in het platform Groningen Werkt Slim (GWS).

Energiearmoede

Vanuit de aanpak Energiearmoede wordt met de woningcorporaties de samenwerking voortgezet om de huurders te voorzien van kleine energiebesparende maatregelen. Dit onder andere door de inzet van een klusteam en/of een advies van een energiecoach. Voor de eigenaar-bewoners en de particuliere verhuur wordt een fixteam ingezet om de bewoners in energie-armoede te voorzien van kleine maatregelen en advies. De aanpak gratis isolatie voor minima met een eigen woning wordt ook in 2024 voortgezet.

Warmtestad

In 2024 breidt WarmteStad het warmtenet verder uit in Selwerd en wordt ook gestart met aansluiten van flats in Vinkhuizen. WarmteStad heeft haar nieuwe warmtecentrale op Zernike Campus in gebruik. Naast restwarmte uit de nabijgelegen datacentra zal ook zonthermische warmte als bron gebruikt gaan worden. Deze centrale is bedoeld om in de nabije toekomst minimaal 15.000 weq aan hernieuwbare warmte te leveren. Samen met onze woningcorporaties worden ook plannen gemaakt om zogenaamd gespikkeld bezit aan te sluiten op het warmtenet.

Duidelijkheid financiering warmte

Naast 'techniek' gaat het nu vooral om de financiële haalbaarheid duidelijk te krijgen. Zoals al in het warmtetransitieplan weergegeven gaat het hierbij om aanvullende warmte voor verdere groei van het warmtenet Noordwest van 11.000 woningequivalenten (weq) (huidige opdracht WarmteStad) naar 23.000 weq in 2030. Hiervoor doen we een haalbaarheidsonderzoek (technisch, financieel) rondom warmteopslag, warmtedistributie en te kiezen tracés voor koppeling nieuwe bronnen aan warmtenet Noordwest.

Opgave	Ambitie	Activiteiten 2024	Toelichting	Gereed
Programma Energie				
Isolatie & warmtetransitie gebouwde omgeving	Sociale energietransitie bevorderen	Ondersteuning verduurzamen woningen	We ondersteunen inwoners bij het verduurzamen van de woningen, met extra focus op isolatie, waarbij we Duurzaam Groningen een duidelijke en zichtbare plek geven in de wijkaanpak met kwalitatief goede, onafhankelijke adviezen	Doorlopend
		Inzetten van energiecoaches	We zetten energiecoaches in, zowel via de digitale weg als via een fysiek loket, die woningeigenaren ondersteunen bij het verduurzamen van de woning.	Doorlopend
		Ondersteunen van energie wijk- en buurtinitiatieven	We ondersteunen de wijk- en buurtinitiatieven bij het verduurzamen van de wijk	Doorlopend
		Bestrijden van energiearmoede	Om de energielasten direct naar beneden te brengen worden energiecoaches en het klusteam ingezet waarbij extra aandacht is voor de wijken waar dit het hardste nodig is	Doorlopend
		Bewustwording en enthousiasmeren via Duurzaam Groningen	Duurzaam Groningen is de plek voor en door Groningers die op een duurzamere manier willen leven. Hier ontdek je hoe je duurzamer met je energie, voedsel, tuin, huis, afval, reis of bedrijf om kan gaan.	Doorlopend
		Fonds Energietransitie (FET)	Het FET verstrekt leningen aan particuliere huiseigenaren die niet in aanmerking komen voor overige financiering om te verduurzamen conform raadsbesluit 'Inrichting Fonds Energietransitie (2022)'.	Doorlopend
		Vorbereiden Exploitatiemaatschappij	We gaan een voorstel maken om een rechtsvorm op te richten voor de gemeentelijke energie exploitatiemaatschappij waaronder alle activiteiten kunnen vallen die met opwek (en mogelijk opslag) van energie te maken hebben.	2024
	Woningen woonlastenneutraal verduurzamen en aardgasvrij maken	Uitvoeren wijkenergieaanpak	Uitvoering van wijkenergieaanpak in Noordwest, de wijkvernieuwingswijken en andere dorpen. De VvE aanpak verder uitrollen in de gemeente. Deels gebiedsgericht via de wijkenergieaanpak, deels vraaggestuurd waarbij VvE's ondersteuning kunnen krijgen via het VvE-loket	Doorlopend
		Uitvoeren Proeftuin Aardgasvrije Wijken Paddepoel/Selwerd	We voeren het laatste pilotproject in het kader van het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW) in de proeftuin Paddepoel-Selwerd (Selwerd-Zuid) uit en ronden dit af.	Na 2024
		Uitvoeren Proeftuin Aardgasvrije Wijken de Wijert	Uitvoering PAW De Wijert, waarbij de focus ligt op isoleren en de wijk 'aardgasvrij-klaar' te maken, met name via een VvE-aanpak.	2028
		Continueren/uitbreiding warmtenet Noordwest	In 2024 breidt WarmteStad het warmtenet verder uit in Selwerd en wordt ook gestart met aansluiten van flats in Vinkhuizen.	Doorlopend
	Verduurzamen van bedrijven	Adviseren over verduurzaming van bedrijven	Via Groningen Werkt Slim werken we samen met bedrijvenverenigingen verder aan transitieplannen voor verduurzaming rond bedrijven terreinen. We bieden ondersteuning aan bedrijven bij de aanbesteding en inkoop van energiebesparende maatregelen.	Doorlopend
		Toezicht energiemaatregelen bij bedrijven	Toezien op de daadwerkelijke realisatie van de maatregelen en zo nodig handhaven bij het uitblijven van maatregelen.	Doorlopend
	Energiesysteem met duurzame bronnen	Duidelijkheid rondom financiering warmtetransportnet, distributienet, warmtebronnen (inclusief nieuwe warmtecentrale) en warmteopslag voor Warmtenet Noordwest.	Haalbaarheidsonderzoek restwarmte industrie Hoogkerk voor warmtenet Noordwest. Deelname in regiegroep restwarmte Eemshaven.	2024
Verkennen mogelijkheden geothermie		Verder uitwerken (risico's , wet- en regelgeving) geothermie / diepe aardwarmte met Ministerie Economische Zaken en Klimaat en Energiebeheer Nederland voor zowel gemeente als provincie Groningen.	2024	
WarmteStad: continueren van het Warmtenet Noordwest en verdere ontwikkeling van de bestaande Warmte Koude Opslag (WKO)		Het verdere aanleggen van het warmtenet in Selwerd, Vinkhuizen en Kostverloren. WarmteStad richt zich op de verdere ontwikkeling van de bestaande WKO-projecten in het Europapark, de Grunobuurt en het Ebbingekwartier.	Doorlopend	
Opwekking hernieuwbare energie	Windenergie: 36MW opgesteld vermogen in 2035	Windontwikkeling Roodehaan	Samen met energiecoöperatie MDEC het participatieproces continueren met omwonenden en andere betrokkenen plus het uitwerken van een samenwerkingsovereenkomst en concept participatieplan. Daarna komen we terug bij de gemeenteraad.	2024

Opgave	Ambitie	Activiteiten 2024	Toelichting	Gereed
	Zonne-energie: 950MWp vermogen opgewekt in 2035	Uitvoeren beleidskader 'zon-op-daken' en 'zonneparken'	We voeren het beleidskader 'zon-op-daken' en 'zonneparken' uit	Doorlopend
		Zonnepark Meerstad-Noord	We werken verder aan de realisatie van zonnepark Meerstad-Noord.	Na 2024
		Zonnepark Westpoort-Noord	We werken verder aan de realisatie van zonnepark Westpoort-Noord.	Na 2024
		Ondersteunen lokale zon initiatieven	We helpen lokale initiatieven door hen bijvoorbeeld te ondersteunen bij het proces richting een omgevingvergunning-aanvraag voor een lokaal coöperatief zonnepark.	Doorlopend
	Verlagen van de emissies door de inzet van hernieuwbare energie en energieoplossingen	Verminderen van de problematiek rondom invoedings- en afname-schaarste bij bedrijven	Met Groningen Stroomt Door een strategisch plan maken waarbij inzichtelijk wordt gemaakt hoe gebieden optimaal gebruik kunnen maken van hun opwek- en afname, zodat we niet alleen toekomstbestendige investeringen kunnen doen, maar ook zorgen dat het huidige vestigingsklimaat voor bedrijven aantrekkelijk blijft.	Doorlopend
		Kansen op gebied van waterstof faciliteren en zelf benutten.	We werken aan innovatieve toepassingen van waterstof binnen en buiten de gemeente en we zetten onze projectontwikkeling voort samen met onze regionale, nationale en Europese partners. Dit doen we gericht, waarbij we gebruik maken van de ervaringen die de afgelopen jaren zijn opgedaan.	Doorlopend

Programma Ruimtelijke economie

Onze gemeente groeit. Het groeiend aantal inwoners zorgt naast de woningbouwopgave ook voor een groeiende vraag naar andere functies, zoals werken en voorzieningen. Dat bepaalt mede de leefkwaliteit, veiligheid en heeft een grote invloed op de gezondheid van onze bewoners. De economie moet kunnen meegroeien met de groei van de stad. Vanuit het programma Ruimtelijke economie werken we aan het huisvesten van de werkgelegenheid en aan het structureel versterken van ons economisch profiel. Een robuustere economie is immers weerbaarder bij tegenslagen.

De opgaven voor Ruimtelijke economie in de komende jaren zijn:

1. Van economische groei naar brede welvaart: samen met ondernemers werken we aan een duurzame, toekomstbestendige en circulaire economie;
Deze richt zich op onze werklocaties: bedrijventerreinen, kantoorgebieden, werk in gemengde gebieden en campus- en gebiedsontwikkeling.
2. Economische voorzieningen groeien mee met de groei van de gemeente
Deze richt zich op de retail: winkels en voorzieningen in onze binnenstad en (wijk)winkelcentra.

De activiteiten en projecten in de uitvoeringsagenda 2024 voor het programma zijn een uitwerking van de Strategie werklocaties en Ruimte voor Retail die beiden in december 2021 zijn vastgesteld. Voor een meer uitgebreide beschrijving van het programma verwijzen we graag naar de Meerjarenprogramma's Stadsontwikkeling 2023-2026.

Relevante ontwikkelingen

Campussen

We hebben de ambitie om op meer locaties campussen te ontwikkelen voor zowel kennisinstellingen en bedrijvigheid rondom de RUG, UMCG en Hanzehogeschool (Zernike, Healthy Ageing Campus en de binnenstad) als het middelbaar beroepsonderwijs van Alfa en Noorderpoort (vitaliteitscampus Kardingse en duurzaamheidscampus Suikerzijde). Mogelijk wordt ook de voormalige sigarettenfabriek van Niemeijer een campuslocatie voor ICT. Dit zijn ontwikkelingen van lange adem en vragen groot commitment van betrokken partijen. Met het Masterplan Campussen en de op te stellen economische agenda van Nij Begun komen er kansen en financiering om deze ambities mede te realiseren. De campusontwikkeling is daarmee één van de pijlers voor economische structuurversterking in onze gemeente, regio en provincie. We gaan bovendien stevig door met de planvorming rondom onze andere dynamo's voor werkgelegenheid: het gebied rondom het Hoofdstation, Europapark en Kemkensberg, Corpus den Hoorn Zuid.

Verduurzamen werklocaties

Het verduurzamen van onze werklocaties heeft met de aanpak toekomstbestendige bedrijventerreinen handen en voeten gekregen. Energie is in toenemende mate -net als water en bodem- een sturend element in gebiedsontwikkeling. Opwek, opslag en beschikbaarheid van elektriciteit, waterstof en warmte zijn bepalend in ons vestigingsklimaat. We werken daarom aan een strategische agenda energie om onze ruimtelijk-economische opgaven te bedienen. Daarnaast informeren wij u in 2024 hoe we ons ruimtelijk beleid willen inrichten om de overgang naar een circulaire economie te kunnen faciliteren. Ook worden de planologische procedures gestart voor bedrijvenpark Meerstad I & II.

(Wijk-)winkelcentra en horeca-initiatieven

In onze aanpak van onze (wijk-)winkelcentra hebben we de opgaven in beeld gebracht en met betrokken partijen ambities in overeenkomsten vastgelegd. Deze voornemens zetten we in 2024 om in concrete plannen. Deze worden in 2024 aan u voorgelegd. Ook stellen we een toetsingskader op voor horeca-initiatieven (het 'horekader') passend bij de actualisatie van onze binnenstadsvisie.

Opgave	Ambitie	Activiteiten 2024	Toelichting	Gereed	
Programma Ruimtelijke economie					
Van economische groei naar brede welvaart	Vergroenen, biodiverser maken en verduurzamen van bedrijventerreinen	Gebiedsgerichte aanpak opstellen toekomstbestendigheid van 5 bedrijventerreinen	Vaststellen visie Scandinavische Havens en uitvoeringsprogramma – start maatregelen in het gebied, Martini Trade Park: start planuitwerking voor verbinding station – MTP, Opgaven met bedrijvenverenigingen uitwerken voor Oosterhogebrug, Winschoterdiep, Simmerenterrein/Ulgersmaweg.	2024 LTA: Q3 collegebrief	
		Investeren in de dynamo's voor werkgelegenheid: we investeren in functiemix en verblijfskwaliteit van onze gebieden die het meest bijdragen aan de economische groei	Masterplan Campussen	Als onderdeel Akkoord van Groningen: overkoepelende strategie campusontwikkeling in gemeente en provincie.	LTA 2024 collegebrief Masterplan Campussen
			Zernike Campus	Uitvoering geven aan gebiedsvisie Zernike via ontwikkelstrategie.	LTA: 2024 voorstel visie Zernike
			Healthy Ageing Campus	In 2023 projectopdracht vastgesteld. In 2024 wordt gewerkt aan de gebiedsvisie die door de raad zal worden vastgesteld.	LTA: 2024 collegebrief
			Binnenstadscampus RUG	Op basis van samenwerkingsovereenkomst met RUG wordt in 2024-2025 een masterplan opgesteld voor herontwikkeling Harmoniecomplex.	LTA 2024 collegebrief
			Niemeijer Rock IT Campus	Gemeente heeft WvG belegd op voormalig sigarettenfabriek Niemeijer om gedeeltelijke bestemmingswijziging naar bedrijvigheid/maatschappelijk mogelijk te maken. Met een ontwikkelaar wordt verkend of zij samen met Campus Groningen naast broedplaatsen en maatschappelijke functies hier een IT-campuslocatie kunnen ontwikkelen.	Q2 voorstel BAT Niemeijer
			Vitaliteitscampus Kardingse	Onder voorbehoud: 2024 afronding gebiedsvisie en stedenbouwkundig plan.	LTA Q3 collegebrief
			Corpus den Hoorn Zuid	Uitvoering geven aan vastgestelde gebiedsvisie.	2024 start uitvoering
			Europapark	Raadsvoorstel met kredietaanvraag herinrichting en aanpak openbare ruimte Europapark. Uitwerking gebiedsvisie. P2: In 2024 doorlopen we de benodigde planologische procedures en ontwerpprocessen.	Start bouw P2 Q4 2024
			Kantoorlocatie Kempkensberg	Aangaan samenwerkingsovereenkomst voor uitbreiding rijksdiensten.	2028
Herontwikkeling Stationsgebied	In 2024 moet duidelijkheid komen over de financiering van het muziekcentrum. Partnerselectie gebiedsontwikkeling zuidzijde, noordzijde oplevering gebiedsvisie.	2024			
Op naar een volledig circulaire economie: in 2030 is Groningen afvalvrij.		Uitbreiden voorraad bedrijventerreinen	Uitwerking en verkoop Westpoort 1c en 2, uitwerking plannen bedrijvenparken Meerstad I & II en Dijkshorn/Ten Boer.	LTA 2024 brief bedrijvenparken Meerstad	
		Opstellen ruimtelijke randvoorwaarden circulaire economie	In Q2 2024 willen we middels een collegebrief weergeven wat in aanvulling op de Strategie werklocaties (2021) ons ruimtelijk beleid is voor circulaire economie.	Q2 2024 collegebrief	
		Uitvoeren locatieonderzoeken en bepalen locatiekeuzes circulaire hubs	Het betreft locatieonderzoeken en zo mogelijk ontwikkeling van concrete locaties naar circulaire hub(s) t.b.v. woningbouw (Stadshavens, Suikerzijde, Meerstad), verwerking reststoffen (textiel, hout) en grondstoffen hubs t.b.v. de wijkvernieuwing.	Doorlopend. Realisatie van Textielhub	

Opgave	Ambitie	Activiteiten 2024	Toelichting	Gereed
		Opstellen toekomstperspectief landbouw	Als bouwsteen voor onze visie op het landelijk gebied, stellen we een perspectief op voor de landbouw, inclusief recreatie en toerisme, circulaire economie, innovatie en stimulering lokaal ondernemerschap in het landelijk gebied.	Q2 2024 Agenda landelijk gebied. 2024 Visie vrijkomende agrarische bebouwing
Economische voorzieningen groeien mee met de groei van de gemeente	Vitale en toekomstbestendige centrumgebieden met een prettig verblijfsklimaat	Uitwerken beleidsregels flitsbezorgdiensten	Zie raadsbrief 20 november 2023. We hebben een voorbereidingsbesluit genomen om de negatieve effecten van de bezorg- en afhaaleconomie te minimaliseren.	Q1 2024
		Uitwerken beleidsregels supermarkten binnenstad	We werken beleidsregels uit om een overaanbod aan volwaardige (grotere) supermarkten in de binnenstad te voorkomen.	Q1 2024
		Uitwerken afwegingskader groei horeca ('Horekader')	Uitwerkingskader hoe en waar we horeca willen laten meegroeien met de groei van de gemeente.	Q2 2024
		Aanpassen reclamenota	We werken beleid uit voor 'reclamedragend straatmeubilair' zoalsabri's, plakzuilen en reclamevitrites.	Q3 2024
	Stimuleren en faciliteren van 'Werk in de Wijk': naast wonen ook werkfuncties en locaties voor ontmoeting toevoegen aan onze nieuwe gebieden, wijken en dorpen	Verbeteren verblijfskwaliteit wijkwinkelcentra in o.a. Selwerd, Lewenborg en Beijum-Oost	Verbetering wijk- en buurtcentra met het projectbureau Wijkvernieuwing en Gebiedsgericht Werken.	Doorlopend
		Visie ontwikkelen op onze broedplaatsen en aangescherpte business cases ontwikkelen voor concrete locatie	Uitwerking visie broedplaatsen.	Q2 2024
		Toekomst fabriek BAT Niemeijer	Gedeeltelijke bestemmingswijziging is voorzien naar bedrijven/maatschappelijk, bestemming wonen wordt uitgesloten. Structuurvisie wordt opgesteld. Met ontwikkelaar wordt gesproken over mogelijk programmatische invulling. Zie ook dynamo's/campusen.	Q2 voorstel BAT Niemeijer.
		Broedplaats de Biotoop/Hortus	Voor broedplaats de Biotoop/Hortus in Haren wordt een toekomstvoorstel opgesteld.	Q4. Voorstel visie Biotoop/Hortus.
	Versterken en vergroenen bovenwijkse voorzieningencentra	Uitvoering geven aan de binnenstadvisie 'Ruimte voor Jou'	Verbinding openbare ruimte aan investeringen vastgoedeigenaren en ambities ondernemers(verenigingen) bij aanpak van o.a. de Gelkingestraat, Oosterstraat, Kwinkenplein.	Doorlopend.
		Deelnemen aan City Deal 'Dynamische Binnensteden'	Met de city deal werken we met andere grote steden en het Rijk aan innovatieve oplossingen voor gezamenlijke opgaven in onze binnensteden op: branchering/invulling, vastgoed, financiering en ondermijnende criminaliteit.	2023-2026
		Bovenregionaal stadsdeelcentrum Paddepoel herontwikkelen	In 2023 is een intentieovereenkomst gesloten voor de (her-)ontwikkeling van winkelcentrum Paddepoel. In 2024 komen we met een stedenbouwkundige visie voor verbetering centrum en openbare ruimte.	2023-2026 LTA 2024 voorstel
		Starten met ontwerp openbare ruimte centrumvisie Haren, gekoppeld aan uitvoering plan Raadhuisplein/Haderaplein	Komen tot herontwikkeling Haderaplein en plannen verbetering openbare ruimte rest centrum.	LTA 2024 ontwerp centrum Haren en Haderaplein
		Ontwikkelstrategie Hoendiep-Zuid.	Voor het onderdeel Hoendiep-Zuid voeren we een ontwikkelstrategie om Hoendiep-Zuid te transformeren naar gemengd gebied. Dit maakt onderdeel uit van ontwikkeling wijk Suikerzijde.	Realisatie Hoendiep-Zuid: 2035
	Van winkelcentra naar wijkcentra met een mix van winkels (dagelijks aanbod), werkplekken, (para)medische, dienstverlenende en maatschappelijke voorzieningen	Uitwerken inhoudelijke agenda bestaande wijk(winkel)voorzieningen	In deze agenda werken wij uit hoe wij winkelcentra kunnen ontwikkelen naar wijkcentra. 2024: planvorming en realisatie in o.a. De Savornin Lohmanlaan, Overwinningsplein, Koopmansplein, Helperplein, Oosterhamrikzone.	LTA 2024 ontwerp winkelcentrum Koopmansplein

Opgave	Ambitie	Activiteiten 2024	Toelichting	Gereed
	In een groeiende gemeente is naast wonen en werken ook volop ruimte voor ontspanning	Opstellen agenda voor de vrije tijd, vrijetijdsvisie Meerstad	<p>Komen tot een gemeentelijke agenda vrije tijd, in samenhang met baanbreker vrijetijdseconomie NPG, Toukomst, Landschapswerkplaats, Provinciaal Programma Landelijk Gebied.</p> <p>Meerstad: Definitieve vrijetijdsvisie en profiel (duurzaam en ecologisch) vaststellen en starten met uitvoeringsagenda. Onderzoek recreatieve verbinding Zuidlaardermeer/Woldmeer.</p>	Q3 2024